ناسينى خواي گەورە

[كردي – كوردى – kurdish]

ئيبن قەيم ئەلجۆزيە

وەرگێڕان وپوخت كردنى: فەرمان عەزيز نەجار

پێداچونەوەى: پشتيوان سابير عەزيز

2011 - 1432

IslamHouse.com

﴿ معرفة الله تعالى ﴾

« باللغة الكردية »

ابن قيّم الجوزيّة

ترجمة: فرمان عزيز نجار

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

2011 - 1432

IslamHouse.com

ناسینی خواي گەورە

لە ڕێگای تێڕوانینی دروست کراوەکانیدا چنگ دەکەوێت لە قورئاندا خوای پەروەردگار بانگی بەندەکانی دەکات و ڕوونی دەکاتەوە کە بە دوو ڕێگا دەگەن بە ناسینی خوا:

یەکەم: تێڕوانین و ووردبوونەوە لە دروست کراوەکانی خوا.

دووەم: تێڕوانین و ووردبوونەوە لە قورئانی پیرۆز.

یەکەمیان بەڵگە ونیشانەی بینراوی خوایە، دووەمیشیان بەڵگە و نیشانەی بیستراوی خوایە، بەشی یەکەم لەو ئایەتەدا دەردەکەوێت کە خوای گەورە دەفەرموێ:{إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيَاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ} (البقرة :١٦٤).

بەڕاستی لە دروستکردنی ئاسمانەکان و زەوی و ئاڵو گۆڕی شەوو ڕۆژدا و لەو کەشتیانەدا کە دەگەڕێن بە دەریادا و بەهۆیەوە سوود بە خەڵکی دەگەیەنن و لەو

ئاوەی کە خوا لە ئاسمانەوە دەیبارێنێت و ئینجا بەهۆیەوە زەوی پێ زیندوو دەکاتەوە دوای وشك بوون و مردنی، هەروەها جۆرەها زیندەوەر و گیانلەبەر و مارو مێرووی لەسەر ڕووکاری زەویدا بڵاو کردۆتەوە و گۆڕاندن و هاتووچۆ پێکردنی باو شەماڵ و ڕاگیر کردنی هەورەکان لە نێوان ئاسمان و زەویدا، ئەمانە هەموو بەڵگەو نیشانەی بەهێزن بۆ ئەوانەی کە عەقڵ و بیروهۆشیان دەخەنەکارو بیر لە دەسەڵاتی بێ سنووری خوا دەکەنەوە. (تەفسیری ئاسان).

خوای گەورە دەفەرموێ:{إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ} (آلعمران :١٩٠).

بەڕاستی لە دروستکردنی ئاسمانەکان و زەویدا و لە ئاڵو گۆڕی شەو و ڕۆژدا بەڵگە و نیشانەی زۆر هەن بۆ کەسانی ژیر و هۆشمەند... (تەفسیری ئاسان).

ئایەت لەسەر ئەم بابەتەوە زۆرە لە قورئاندا، بەشی دووەم لەو ئایەتەدا دەردەکەوێت کە خوای گەورە دەفەرموێ:{ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ ۚ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا} (النساء :٨٢).

ئەوە بۆ ئەوانە سەرنجی قورئان نادەن و لێکی نادەنەوەو لێی وردنابنەوە؟ خۆ ئەگەر لە لایەن کەسێکی ترەوە بوایە جگەلە خوا بێگومان جیاوازی و دژایەتیەکی زۆریان تێدا دەدۆزیەوە. (تەفسیری ئاسان).

وە خوای گەورە دەفەرموێت:{كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ} (ص :٢٩).

ئەم قورئانە کتێبێکی پیرۆزە دامانبەزاندووە بۆ لای تۆ، بۆ ئەوەی ئایەتەکانی لێک بدەنەوە و بیری لێ بکەنەوە و بۆ ئەوەی خاوەن بیرو هۆشەکان پەند و ئامۆژگاری وەربگرن و تێفکرن.(تەفسیری ئاسان).

بە هەمان شێوە ئایەت زۆرە لەم بارەیەوە.

کارتێکراوەکان بەڵگەن لەسەر ئەوەی کاریان تیاکراوە، کارەکانیش بەڵگەن لەسەر سیفەتی کارکارەکە، چونکە کارتێکراو بەڵگەیە لەسەر کاری کارکەر، ئەمەش مەشخەڵە بۆ بوون و دەسەڵات و ویست و زانستی خوای گەورە، چونکە مەحاڵە لە نەبونەوە پەیدا بووبن، یان لە بوونەوەرێکەوە، بەڵام بێ توانا و زانست و ئیرادە بێت.

پاشان هەرچ تایبەتمەندیەك لەم کارتێکراوەدا هەبێت ئەوە بەڵگەیە لەسەر دەسەڵات و ویستی خوای گەورە، کەواتە خەسڵەتی چاکسازی و سوپاسکرا و حیکمەت لەم دروستکراوانەدا، بەڵگەیە لەسەر حیکمەتی خوا.

خەسڵەتی خێر و بەخشین و چاکە لەم دروستکراوانەدا، بەڵگەیە لەسەر ڕەحمەتی بێ پایانی خوا.

خەسڵەتی هێز و تۆڵە و سزا لەم دروستکراوانەدا، بەڵگەیە لەسەر تووڕەی خوا.

خەسڵەتی بەخشندەیی و یارمەتی و دۆستایەتی لەم دروستکراوانەدا، بەڵگەیە لەسەر خۆشەویستی خوا.

خەسڵەتی دەست پێکی گەشەکردن و زیادکردن و بەرەو تەواو چوون لەم دروستکراوانەدا، بەڵگەیە لەسەر هاتنی ڕۆژی قیامەت.

ڕووەك و گیاندار، زیندووکردنەوە و هەڵقوڵاندنی ئاوەڕۆکان، بەڵگەن لەسەر زیندووبوونەوەی مرۆڤەکان لە ڕۆژی قیامەتز

شوێنەواری خەسڵەتی بەخشش و ڕەحمەت لەسەر دروستکراوەکانی بەڵگەیە لەسەر ڕاستی پێغەمبەران.

خەسڵەتی بێ کەم وکوڕی لەم دروستکراوانەیدا، بەڵگەیە لەسەر کەماڵی و بێ کەم و کوڕی خوای گەورە.

دروست کراوەکانی خوا بەڵگە و نیشانەی ڕوون و ئاشکران لەسەر سیفاتەکانی خوا و ڕاستی ئەو پێغەمبەرانەی کە ڕەوانی کردوون، جا ئەو دروستکراوانەش بەڵگەن لەسەر ڕاستی قورئان.

خوای گەورە دەفەرموێ:{سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ ۗ} (فصلت :٥٣).

ئێمە لە ئایندەدا بەڵگە و نیشانەی سەرسوڕهێنەریان نیشان دەدەین لە ئاسۆکانی بوونەوەرداو لە خودی خۆیشیاندا (بێگومان ئاشکرایە کە لەسەردەمی زانستیدا چەندە نهێنیەکانی بوونەوەر ئاشکرا بووە.. زاناکان بە گشتی و زاناکانی ئەستێرەناسی سەرگەردانن لە وردەکاری و دامەزراوی و گەورەیی و فراوانی ئەم گەردوونە، هەروەها لە ئاڵۆزی جەستەیی و عەقڵیی و دەروونی ئادەروونی ئادەمیزاد)، ئەمەش بۆ ئەوەی تا چک بۆیان ڕوون بێت و دڵنیابن کە ئەو زاتە حەق و ڕاست و ڕەوایە ؟!(تەفسیری ئاسان).

واتە: ئێمە بەڵگەو و نیشانەی سەرسوڕهێنەریان نیشان دەدەین لە ئاسۆكانی بوونەوەردا لە خودی خۆشیاندا، تاكو بۆیان ڕوون بێتەوە و بزانن كە قورئان حەقە.

خوای گەورە لێرەدا ئەوە ڕوون دەكاتەوە كە ئەم بەڵگانەیان نیشاندەدات، تاكو بۆیان ڕوون بێتەوە قورئان ڕاستە و ژیانەوەی مرۆڤی تیایە.

بەڵێ: ئایەتەكانی قورئان و ئایەتەكانی بوونەوەر هەمووی شاهێدن لەسەر یەكتایی خودا، خوای گەورەش شاهێدە بە ئایەتەكانی لەسەر پێغەمبەرایەتی محمد صل...، هەر وەكو هێندێ لە خواناسان فەرموویانە: چۆن داوای بەڵگە لەسەر شتێك دەكەم كە بۆ خۆی بەڵگەیە لەسەر هەموو شتێك.

داوای چ بەڵگەیەك دەكەی لەسەری لە كاتێكدا كە بوونی گەورەترین بەڵگەیە.

هەر بۆیەش پێغەمبەران بە گەلەكەی خۆیان دەفەرموو: { أَفِي اللَّهِ شَكٌّ }(ابراهيم :١٠).

واتە: ئایا گومان لە خوای گەورە هەیە؟ لە كاتێكدا خوای گەورە لە هەموو شتێك ئاشكراترە كە هەموو شتێك بەو دەناسرێت.